

2. Кодекс адміністративного судочинства України, Кодекс України; Кодекс, Закон від 06.07.2005 № 2747-IV – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

Ключові слова: суд, судоустрій, адміністративний суд, окружний адміністративний суд, судово-правова реформа.

Ключевые слова: суд, судоустройство, административный суд, окружной административный суд, судебная реформа.

Key words: court, court system, administrative court, district administrative court, legal and judicial reform.

ФОМІНА ОКСАНА ІГОРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

ДОВІРА ЯК СКЛАДОВА ВІДНОСИН МІЖ АДВОКАТОМ ТА КЛІЄНТОМ

Довіра – складна та багатогранна категорія, яка охоплює взаємовідносини між двома або більше особами, між особою та колективом, суспільством, державою або її окремими інститутами. Відповідно до тлумачного словника української мови, слово «довіра» походить від «довір'я», тобто ставлення до кого-небудь, що виникає на основі віри в чийсь правоту, чесність, щирість тощо [1]. Довірчі відносини, у свою чергу, є психологічним уособленням з іншою людиною, що здійснюється шляхом обміну значущою інформацією на основі віри в те, що в силу моральних якостей співбесідника його дії не будуть протирічити інтересам і цілям особи, що надала інформацію [2].

Питання довіри між адвокатом та клієнтом досліджувалося у працях Н.М. Бакаянної, А.М. Бірюкової, Й.Л. Бронза, Т.Б. Вільчик, С.О. Іваницького, М.А. Погорецького, О.О. Храпенко, О.Г. Яновської та ін. Незважаючи на проведені ґрунтовні дослідження, актуальність теми не зменшується через те, що, по-перше, категорія «довіра» є етичною категорією, що знаходиться на межі досліджень філософії, соціології, психології та інших наук; по-друге, продовжується реформування інституту адвокатури та чинного законодавства, яке передбачає удосконалення законодавчої регламентації принципу конфіденційності та інституту адвокатської таємниці.

Формування довірчих відносин є складним та тривалим процесом, на який може впливати ряд чинників. У найбільш загальному вигляді до таких чинників слід віднести: 1) компетентність (чинник тісно

пов'язаний із досвідом та успіхом діяльності адвоката); 2) привабливість (охайний вигляд, діловий стиль одягу, високий рівень загальної культури, дотримання норм етикету тощо); 3) психологічну врівноваженість (здатність спокійно, стримано спілкуватися, бути здібним до роботи в умовах високої психологічної напруженості); 4) чесність та добропорядна репутація адвоката (яка викликає почуття довіри до адвоката).

Вивчаючи проблематику довірчих відносин, закономірним постає питання щодо моменту їх виникнення між адвокатом та клієнтом. Відповідаючи на нього, варто підтримати точку зору Н.М. Бакаянної, яка відзначає, що довірчі відносини між адвокатом та клієнтом, звичайно ж, встановлюються значно пізніше, ніж під час прийняття доручення: у ході виявлення адвокатом професійних та особистих якостей, надання клієнту конкретної допомоги порадою чи на ділі [3, с. 164].

Проте, якщо рівень довіри може зрости, то, закономірно, може і зменшитися, наприклад, у разі невиконання або неналежного виконання своїх професійних обов'язків, порушення правил адвокатської етики. У зв'язку з цим доцільним буде проведення дослідження щодо коливання рівня довіри клієнтів до адвокатів, які надавали їм професійну правничу допомогу на кожній із стадій взаємовідносин.

Одним з найважливіших факторів, що може негативно вплинути на рівень довіри вважаємо порушення адвокатом вимог конфіденційності. З метою поглиблення цієї тези варто звернути увагу на точку зору Ципкіна А.Л., який відзначав, що для того, щоб гідно виконувати те призначення, до якого покликані адвокати, їм передусім необхідна довіра клієнта. Її не може бути там, де немає впевненості у збереженні таємниці [4, с. 152].

Варто відзначити, що положення щодо встановлення довірчих відносин знайшло своє відображення як на міжнародному, так і національному рівнях. Так, відповідно до п. 2.2. «**Довіра** і особиста порядність» Загального кодексу правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, **довірчі** відносини між адвокатом і клієнтом можуть виникнути лише у разі відсутності в останнього сумнівів щодо чесності і сумлінності адвоката [5].

У Правилах адвокатської етики (надалі – ПАЕ) в ст. 10 закріплено, що дотримання принципу конфіденційності є необхідною і щонайважливішою передумовою **довірчих** відносин між адвокатом і клієнтом, без яких є неможливим належне надання професійної правничої (правової) допомоги, здійснення захисту та представництва [6]. У зв'язку зі значенням довіри у відносинах «адвокат-клієнт», вбачається недостатньою опосередкована згадка цієї засади в чинному Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (заборона допиту адвоката, його помічника, стажиста та ін. осіб стосовно інформації, яка містить адвокатську таємницю крім випадків, коли особа, яка **довірила** відповідні відомості, не звільнила від обов'язку зберігати таємницю). Крім того, законопроект «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» № 9055 від

06.09.2018 р. також не містить вказівки на довірчий характер відносин між адвокатом та клієнтом.

Проте довіра виступає одним з найважливіших засад взаємодії адвоката з клієнтами, а тому вона заслуговує на увагу у дослідженнях, що присвячені адвокатській діяльності, потребує законодавчого закріплення в ст. 4 «Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності» чинного Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Список використаної літератури:

1. Академічний тлумачний словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/>
2. Розов І. Комунікативна підготовка співробітників правоохоронних органів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://textbook.com.ua/mentedzhment/1473451639/s-18>
3. Бакаянова Н.М. Етичні аспекти прийняття адвокатом доручення на ведення справи // Актуальні проблеми держави і права. – 2008. – С. 163-168 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v39/28.pdf>
4. Бірюкова А. М. Довіра як етична основа відносин адвоката з клієнтом (міжнародний та вітчизняний вимір) // Вісник кримінального судочинства: Науково-практичний журнал. – 2017. – № 3. – С. 149-154.
5. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства від 01.10.1988 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/A4QYVb>
6. Правила адвокатської етики від 09.07.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/pXWtc4>

Ключові слова: адвокат, адвокатська діяльність, довіра, конфіденційність, адвокатська етика.

Ключевые слова: адвокат, адвокатская деятельность, доверие, конфиденциальность, адвокатская этика.

Key words: advocate, advocate's activity, trust, confidentiality, ethic of advocate.

ДУЖЕНКОВ МАКСИМ ВІКТОРОВИЧ

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
ад'юнкт кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності

ЮВЕНАЛЬНА ЮСТИЦІЯ ТА ВІДНОВНЕ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ

Одним з головних обов'язків держави є забезпечення прав і свобод людини, у тому числі дітей, серед яких є право на безпечне дитинство при достатньому життєвому рівні, право на опіку та піклування, виховання з боку батьків або осіб, що їх замінюють охорону здоров'я та лікування, відпочинку, доступ до безоплатної повної загальної та